

**Jaarrekening AFAS Holding BV
2011**

1. Directieverslag

Algemeen

AFAS heeft een zeer goed jaar achter de rug. Een omzetgroei van 12,1% naar meer dan € 56 miljoen en een resultaat van ruim € 18 miljoen mag, gezien de geringe groei binnen de Nederlandse ICT-markt, uitstekend genoemd worden.

We zijn er trots op dat we erin geslaagd zijn onze doelstellingen te behalen. De herkomst van de omzet getuigt van een stabiele basis voor de toekomst: Onderhoud is verantwoordelijk voor 57%, Licenties voor 14% en Services voor 29%. Het afgelopen jaar werd 60% van de orders in huur afgenomen en het aantal klanten dat koos voor de online versie van AFAS Profit is gestegen met 300.

De productiviteit (omzet per fte) is gestegen naar € 198 duizend.

80% van de implementaties verloopt geheel binnen budget. Daarmee is het gezicht naar de klant steviger geworden en komt AFAS over als een betrouwbare softwarepartner.

De prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's zijn voor AFAS nihil. AFAS heeft daarom het beleid om deze risico's niet af te dekken.

Onderzoek en ontwikkeling

De werkzaamheden van onderzoek en ontwikkeling spitsen zich voornamelijk toe op de ontwikkeling van AFAS Software, in het bijzonder de ANTA architectuur. De focus ligt op de doorontwikkeling en optimalisatie van de ANTA architectuur. Voor AFAS zullen de financiële resultaten hiervan pas veel later zichtbaar zijn. Het is werk onder de motorkap waarmee AFAS over enkele jaren grote slagen zal maken. Binnen deze architectuur is technisch programmeren niet meer nodig. Met definities op product-, branche-, partner- en klantniveau zijn de gegevens en bedrijfsregels eenvoudig aan te passen.

AFAS Personal

Na 15 jaar alleen software te hebben geleverd aan bedrijven heeft AFAS Software sinds 2011 ook een product voor consumenten. Met [AFAS Personal](#) levert het bedrijf een product waarmee iedere Nederlander meer inzicht krijgt in zijn persoonlijke financiële situatie. Op dit moment werken al meer dan 250.000 Nederlanders met dit gratis online huishoudboekje. AFAS Personal verwacht dat dit aantal in drie jaar tijd zal stijgen naar 1 miljoen gebruikers.

In samenwerking met de Rabobank is een speciale jongerenversie gelanceerd onder de naam [AFAS Jong](#). Daarnaast is het via een app mogelijk het inzicht in je eigen financiële situatie altijd in je broekzak bij je te dragen. In 2012 wordt de integratie van AFAS Personal en AFAS Software verder vormgegeven onder meer door het plaatsen van digitale loonstroken in het persoonlijke huishoudboekje.

Sectoren en branches

AFAS Software heeft het afgelopen jaar in uiteenlopende sectoren uitstekende resultaten geboekt. Zo liet de groei in de [zorgsector](#) een stijging zien van ruim 33% ten opzichte van 2010, niet in de laatste plaats door de contracten met een aantal grote ziekenhuizen en VVT-instellingen. De [onderwijstak](#) van AFAS Software kende een spectaculaire groei van 271% ten opzichte van 2010. In de [accountancy](#) nam het nieuwe product [OutSite](#) een hoge vlucht en werden tientallen contracten getekend. Binnen het [MKB](#) beleefde Profit Logistiek zijn doorbraak met ruim 100 nieuwe klanten.

Naamsbekendheid en klanttevredenheid

AFAS Software heeft in 2011 weer een naamsbekendheidsonderzoek en een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De tevredenheid onder de klanten is het afgelopen jaar gestegen en werd beoordeeld met een 7,6. Ook wat betreft imago en naamsbekendheid heeft het bedrijf in 2011 flinke stappen gezet. De spontane naamsbekendheid is, mede dankzij de sponsoring van voetbalclub AZ en haar stadion, het AFAS Circustheater (Stage Entertainment) en het in de markt zetten van AFAS Personal, gestegen van 46% in 2010 naar 55% in 2011.

Prognose

De verwachtingen voor 2012 zijn goed. AFAS Software verwacht een omzet- en resultaatgroei van 12,5%. Met name het activeren van de sponsorschappen, de branchegerichte benadering met gecertificeerde partners en de inzet van AFAS Personal zullen in 2012 nog meer vruchten gaan afwerpen.

Jaarverslag website

In het kader van de transparantie en digitalisering heeft AFAS Software besloten haar jaarverslag niet meer chronologisch en in boekvorm uit te geven, maar via een speciale website. Geïnteresseerden kunnen het jaarverslag 2011 vanaf 31 januari 2012 lezen op jaarverslag.afas.nl.

Leusden, 30 januari 2012

Namens Directie

Namens Raad van Bestuur

A. Mars
Financieel directeur (CFO)

P. Mars
Lid Raad van Bestuur

2. Kerncijfers

	2011	2010	2009	2008
Onderhoud	23.498	20.225	16.978	14.311
Onderhoud - Verhuur	8.188	4.539	1.930	864
Totaal Onderhoud	31.686	24.764	18.908	15.175
Licentie	8.102	9.402	8.907	7.982
Services	16.447	16.007	15.902	13.230
Netto-omzet	56.235	50.173	43.717	36.387
Bedrijfsresultaat	18.035	14.991	13.735	11.636
Nettoresultaat na belastingen	14.471	11.512	10.538	8.974

OMZETVERDELING %

Onderhoud	57,0%	49,4%	43,4%	41,7%
Licentie	14,4%	18,7%	20,0%	21,9%
Services	29,2%	31,9%	36,6%	36,4%

BALANS

Werkkapitaal	10.256	9.739	8.696	6.597
Groepsvermogen	14.021	14.549	14.288	11.250
Solvabiliteit	70,5%	70,2%	67,2%	79,1%

KASSTROOM

kasstroom uit operationele activiteiten	15.440	11.334	11.980	9.852
Investerings	(730)	(935)	(2.195)	(575)

RATIO'S

Omzetgroei	12,1%	14,8%	20,1%	30,6%
Groei Onderhoud	29,4%	30,7%	24,6%	19,7%
Loonkosten in % omzet	35,4%	38,0%	37,0%	37,4%
Resultaat in % van de omzet	25,7%	22,7%	24,1%	24,7%
Winst per aandeel	0,96	0,76	0,70	0,60

MEDEWERKERS

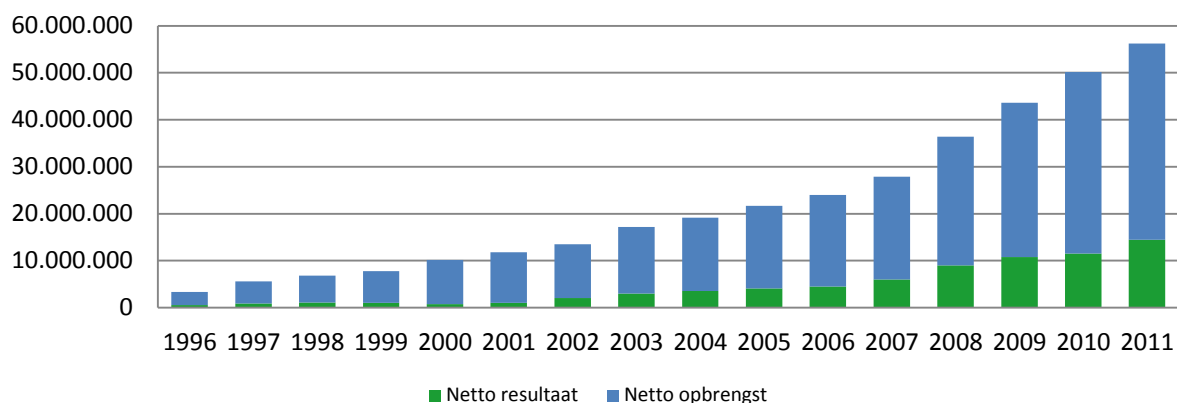
Gemiddeld aantal FTE's	282,9	280,7	266,2	235,3
Instream FTE	32,0	27,0	38,5	52,9
Uitstroom FTE	22,0	24,0	11,5	11,0
Gemiddeld aantal dienstjaren	6,9	5,9	4,9	4,6
Gemiddelde leeftijd	34,4	34,8	33,9	33,8
Omzet per FTE'er	198,8	178,7	164,2	154,6
Mutatie omzet per FTE'er	11,2%	8,8%	6,2%	11,0%
Loonkosten per FTE'er	70,3	67,9	60,8	57,8
Groei loonkosten per FTE'er	3,5%	11,7%	5,2%	3,0%
Ziekteverzuim %	1,7%	2,2%	2,0%	1,5%

VERANTWOORD VERDER (MVO)

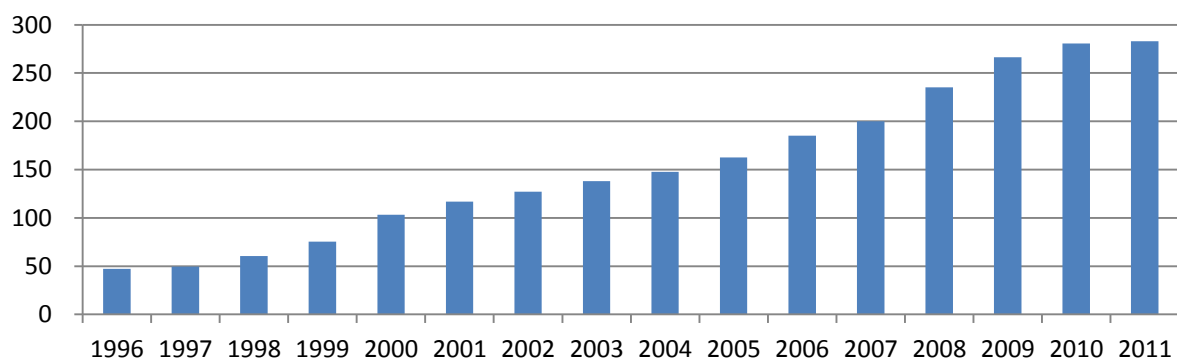
KG papierverbruik per FTE	5,3	12,8	27,2	47,5
Energieverbruik per FTE	5.303	5.778	5.962	8.141
A en B label leaseauto's in %	88%			
- waarvan hybride	10%			
C Label leaseauto's in %	12%			

3. Historie

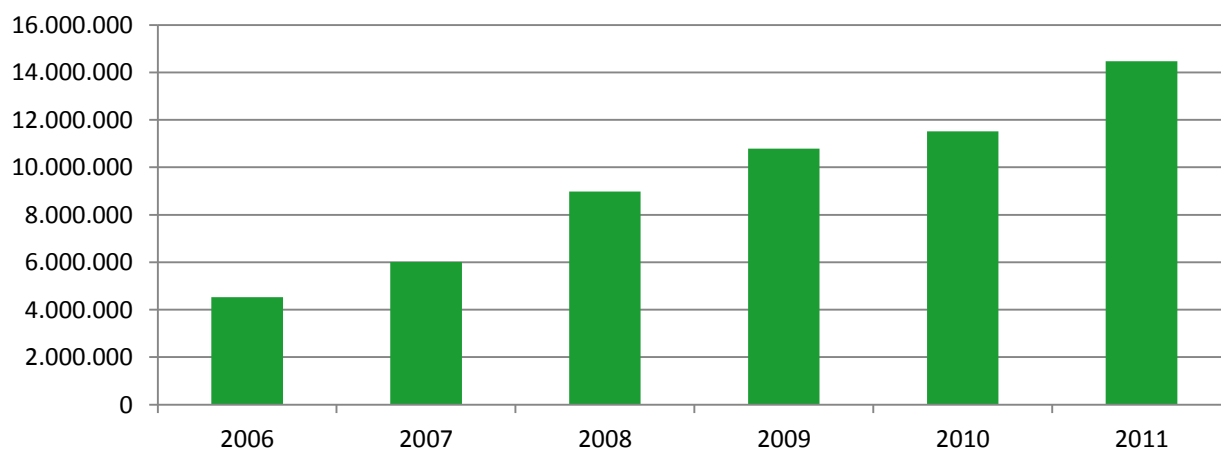
Omzethistorie

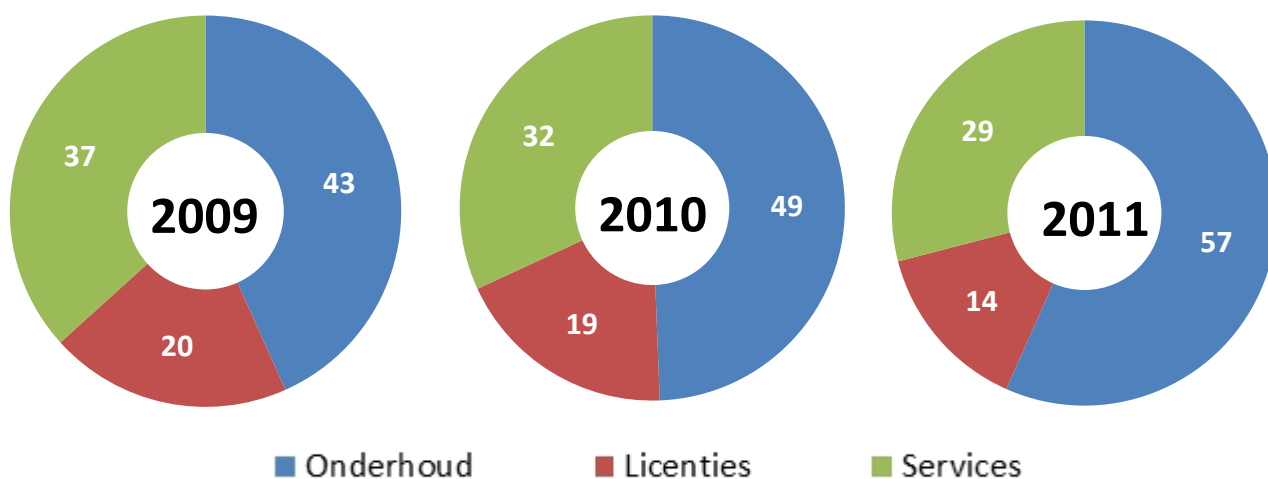
Gemiddeld aantal FTE

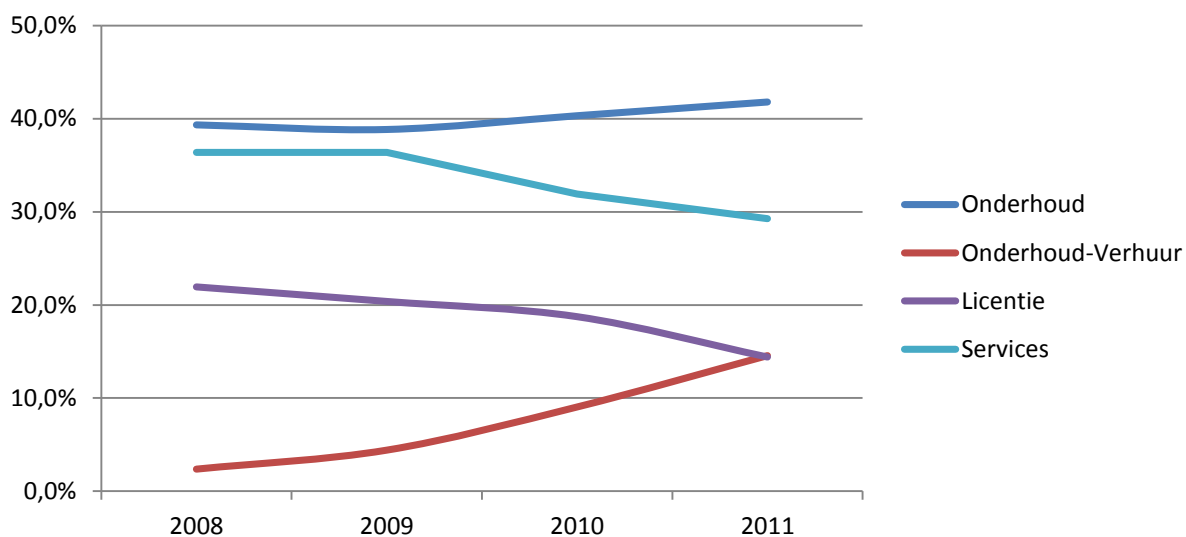
Netto resultaat

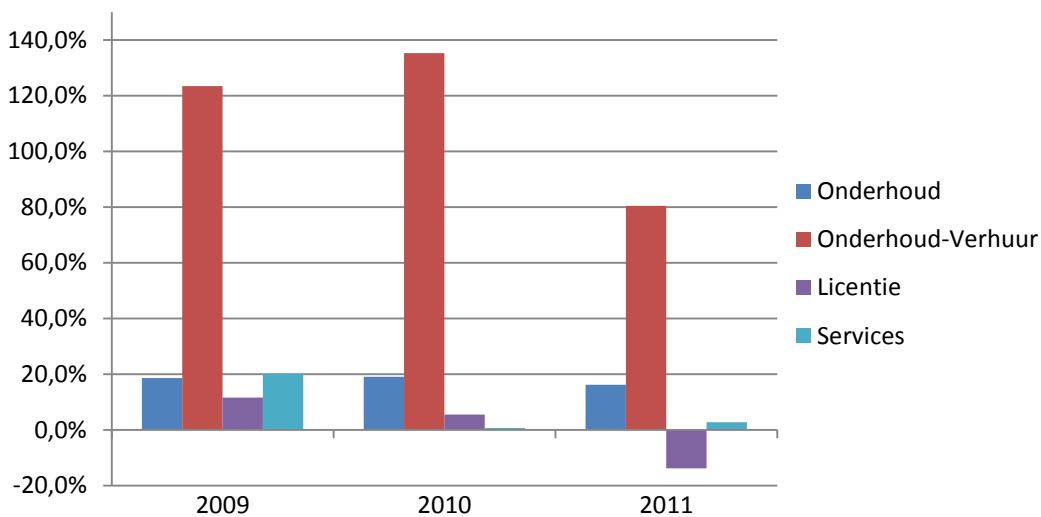
Omzetverdeling

Procentuele omzet per omzetcategorie

Procentuele mutatie per omzetcategorie

Personeel

Algemeen

Medewerkers	305
FTE vaste medewerkers	286

Per unit (Nederland)

	FTE	Medew.	%
Consultancy & support	126	127	43%
A&I en Prod.ontw.	75	78	27%
Sales & Marketing	40	42	14%
Algemeen	27	41	14%
AFAS Personal	5	5	2%
	273	293	100%

Instroom/Uitstroom

In dienst	32
Uit dienst	22
Mutaties	10
Mutaties jaarkosten	€ 407.874

Formatieplan

Afgesproken formatie	303
Huidige formatie	290
Er gaan nog uit dienst	0,0
Aangenomen	2,1
Vacatures	10,0

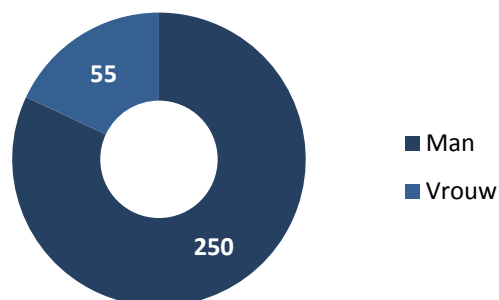
Start AFAS

Aantal medewerkers	47
Aantal uit dienst	34
Aantal nog in dienst	13
Nog in dienst	28%
T.o.v. de organisatie	4%

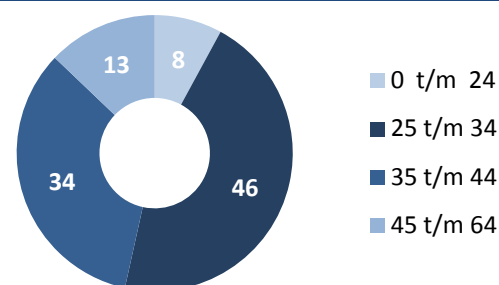
Doorstroom vanaf 1 april 1996

Bestaan AFAS in jaren	16,0
In dienst geweest	607
Uit dienst gegaan	302
Verloop gemiddeld per jaar	19
Verloop gemiddeld per jaar	6%

Verdeling man/vrouw

Leeftijdverdeling

Jaarloon

14.240.376

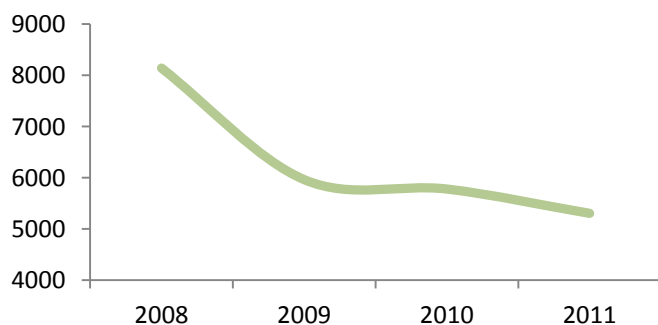
Gem. jaarloon FTE	50.506
Dagen	76.232
Gem. dagloon FTE	187
Uren	594.126
Gem. uurloon FTE	24

Ziektecijfers

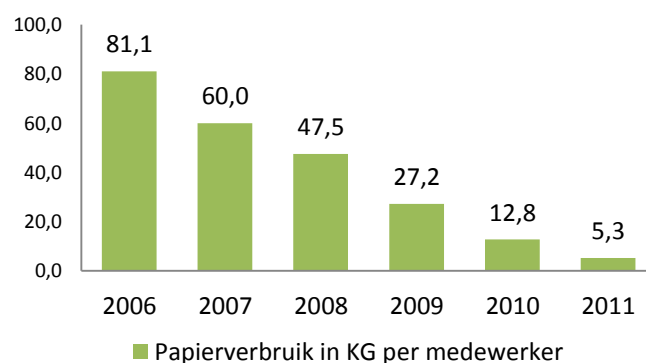
	2011	2010	2009
Medewerkers ziek gemeld	187	182	196
Gem. ziek frequentie	1,3	1,5	2,1
Aantal ziekte dagen.	1206	1610	1098
Ziekte %	1,7%	2,2%	2,0%

Verantwoord verder (MVO)

Energieverbruik per FTE (KW)

Papierverbruik per medewerker (KG)

4. Resultaatanalyse

Resultaatanalyse

	2011 x € 1.000	% van de omzet	index	2010 x € 1.000	% van de omzet
Netto-omzet (9)	56.235	100%	112%	50.173	100%
Bedrijfsopbrengsten	56.235	100%	112%	50.173	100%
Kosten uitbesteed werk	1.672	3%	103%	1.622	3%
Lonen en salarissen	16.743	30%	104%	16.181	32%
Sociale lasten	2.098	4%	106%	1.978	4%
Pensioenlasten	1.047	2%	115%	911	2%
Afschrijvingen vaste activa (10)	1.651	3%	109%	1.512	3%
Overige bedrijfskosten (11)	14.989	27%	115%	12.978	26%
Bedrijfslasten	38.200	68%	109%	35.182	70%
Bedrijfsresultaat	18.035	32%	120%	14.991	30%
Rentebaten	425	1%	152%	279	1%
Resultaat voor belastingen	18.460	33%	121%	15.270	30%
Vennootschapsbelasting	(3.988)	-7%	106%	(3.758)	-7%
Resultaat na belastingen	14.471	26%	126%	11.512	23%

Financiële positie

	31-12-2011	31-12-2010
	x € 1.000	x € 1.000
Vastgelegd op lange termijn		
Immateriële vaste activa	14	429
Materiële vaste activa	2.899	3.420
Financiële vaste activa	957	1.067
	<u>3.870</u>	<u>4.916</u>
Beschikbaar vermogen op lange termijn		
Groepsvermogen	14.021	14.549
Voorzieningen	105	105
	<u>14.126</u>	<u>14.654</u>
Werkkapitaal	<u>10.256</u>	<u>9.739</u>
Het werkkapitaal is samengesteld uit:		
Vorraden	25	25
Vorderingen en overlopende activa	6.131	6.207
Liquide middelen	9.848	9.588
	<u>16.004</u>	<u>15.820</u>
Af: kortlopende schulden	(5.749)	(6.082)
	<u>10.256</u>	<u>9.739</u>

5. Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2011 (na voorgestelde winstverdeling)

Activa

	31-12-2011 in €	31-12-2010 in €
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)	13.989	428.825
Materiële vaste activa (2)	2.898.861	3.419.915
Financiële vaste activa (3)	957.411	1.067.161
	<u>3.870.261</u>	<u>4.915.901</u>
 Vlottende activa		
Voorraden	25.000	25.000
Vorderingen		
Debiteuren (4)	4.066.105	4.157.337
Pensioenen	2.265	
Overige vorderingen en overlopende activa (5)	2.063.109	2.049.953
	<u>6.131.479</u>	<u>6.207.290</u>
 Liquide middelen (6)	9.847.755	9.587.841
 Totaal Activa	<u><u>19.874.495</u></u>	<u><u>20.736.032</u></u>

Passiva

	31-12-2011 in €	31-12-2010 in €
Groepsvermogen (7)	14.020.841	14.549.418
Vorzieningen (8)	105.000	105.000
Kortlopende schulden		
Crediteuren	571.514	242.199
Belastingen en sociale premies	2.484.573	2.637.002
Pensioenen	0	974
Rekening courant groepsmaatschappijen	100.000	0
Vennootschapsbelasting	71.506	1.047.343
Overige schulden en overlopende passiva (9)	2.521.061	2.154.096
	<u>5.748.654</u>	<u>6.081.614</u>
 Totaal Passiva	 <u>19.874.495</u>	 <u>20.736.032</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2011

	2011 in €	2010 in €
Netto-omzet (10)		
Onderhoud	31.685.584	24.764.468
Licentie	8.102.018	9.401.810
Services	16.447.404	16.006.548
Bedrijfsopbrengsten	<u>56.235.006</u>	<u>50.172.827</u>
Kosten uitbesteed werk	1.671.545	1.621.815
Lonen en salarissen	16.743.196	16.181.490
Sociale lasten	2.097.950	1.978.467
Pensioenlasten	1.047.455	910.955
Afschrijvingen vaste activa (11)	1.651.489	1.511.961
Overige bedrijfskosten (12)	14.988.415	12.977.070
	<u>38.200.051</u>	<u>35.181.759</u>
Bedrijfsresultaat	<u>18.034.955</u>	<u>14.991.069</u>
Rentebaten	424.716	279.224
Resultaat deelneming	0	0
Resultaat voor belastingen	<u>18.459.671</u>	<u>15.270.292</u>
Vennootschapsbelasting (13)	(3.988.248)	(3.758.464)
Resultaat na belastingen	<u>14.471.423</u>	<u>11.511.828</u>

Kasstroomoverzicht geconsolideerd 2011 (volgens indirecte methode)

	2011	2010
	x € 1.000	x € 1.000
Uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	18.035	14.991
Afschrijvingen	1.651	1.512
Debiteuren	91	(429)
Waarborgsommen	(10)	(2)
Overige vorderingen	(5)	(186)
Crediteuren	329	(12)
Belastingen en sociale premies	(152)	596
Overige schulden	(511)	(1.378)
Winstbelasting	(3.988)	(3.758)
	<u>15.440</u>	<u>11.334</u>
Uit investeringsactiviteiten:		
Investerings in vaste activa	(730)	(935)
Desinvesterings in vaste activa	5	0
Leningen u/g	120	163
Deelneming	0	38
	<u>(605)</u>	<u>(734)</u>
Uit financieringsactiviteiten:		
Toename voorzieningen	0	5
Dividenduitkering	(15.000)	(11.250)
Rentebaten	425	279
	<u>(14.575)</u>	<u>(10.966)</u>
Netto kasstroom	<u>260</u>	<u>(366)</u>
Stand liquide middelen:		
Per 1 januari	9.588	9.954
Per 31 december	9.848	9.588
	<u>260</u>	<u>(366)</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

ALGEMEEN

De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. Indien niet anders vermeld, zijn activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VAN CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Dit betreffen de volgende 100% deelnemingen:

Naam onderneming	Gevestigd te	Geplaatst kapitaal
AFAS Holding BV	Leusden	€ 18.000
AFAS International BV	Leusden	€ 18.151
AFAS B.S.I. BV	Willemstad, Curaçao	€ 1.000.000
AFAS Benelux BV	Leusden	€ 18.000
AFAS ERP Software BV	Leusden	€ 18.000
AFAS België	Wavre, België	€ 1.000.000
Yunoo Holding BV	Leusden	€ 36.537
Yunoo BV	Leusden	€ 18.000
Yunoo Financial Services BV	Leusden	€ 18.000

Voor Yunoo geldt dat AFAS geen 100% van de aandelen in bezit heeft. Op grond van de specifieke afspraken over zeggenschap en winstdeling is het aandeel van derden in het eigen vermogen en in het resultaat niet afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Voor AFAS ERP Software BV is een aansprakelijkheidsstelling overeenkomstig artikel 2:403 afgegeven.

VALUTAOMREKENINGEN

Activa en passiva luidende in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de per balansdatum geldende koersen.

Koersverschillen zijn in het resultaat verwerkt. Koersverschillen op financiële vaste activa worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het vermogen gebracht.

FUSIES EN OVERNAMEN

Een overname wordt volgens de purchase accounting methode in de jaarrekening verwerkt.

De purchase method (RJ 216.201) gaat er in algemene zin van uit dat een overnamedatum wordt vastgesteld en dat op die datum de verkrijgingsprijs en de netto vermogenswaarde wordt bepaald.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

GOODWILL

Goodwill vormt het verschil tussen de verkrijgingsprijs van ondernemingen en de reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen. Goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van tien jaar. Indien sprake is van duurzame waardevermindering, vindt afwaardering plaats naar bedrijfswaarde. Het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs en het aandeel van de vennootschap in de reële waarden van de overgenomen identificeerbare activa en passiva op het moment van de transactie van een deelneming, wordt als goodwill in de balans geactiveerd. Toegestane aanpassingen van de verkrijgingsprijs leiden tot aanpassing van de goodwill. Latere aanpassingen van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva worden verwerkt in de goodwill, mits de wijziging wordt gemaakt voor het einde van het eerste boekjaar dat is aangevangen na de overname. Het afschrijven op de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur in twee jaar.

ONTWIKKELINGSKOSTEN

Ontwikkelingskosten worden niet geactiveerd. De reeds geactiveerde ontwikkelingskosten, waarop reguliere afschrijvingen plaatsvinden zijn het gevolg van de overname van AFAS België in 2009. Er wordt afgeschreven tot en met boekjaar 2014.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. In deze kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De afschrijving geschiedt op basis van de geschatte economische levensduur als volgt:

- Bedrijfsgebouwen- en terreinen 10%, Machines en installaties 20% en overige bedrijfsmiddelen 20%.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen.

VORDERINGEN

De waardering van de vorderingen vindt plaats tegen nominale bedragen, onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid.

INTERCOMPANY-TRANSACTIES

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen nettovermogenswaarde gewaardeerd worden, worden proportioneel verantwoord. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden volledig verantwoord, tenzij zij in wezen niet zijn gerealiseerd.

PENSIOENREGELING

Bij de onderneming is sprake van een toegezegde bijdrage regeling. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per balansdatum wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

VOORZIENINGEN

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeelsleden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. In de voorziening wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen en met een blijfkans. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileum datum. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

ALGEMEEN

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

ONDERHOUD

De omzet uit onderhoudsabonnementen wordt verantwoord in het jaar waarop deze betrekking heeft.

LICENTIE

De omzet uit verkopen wordt verantwoord in het jaar van verkoop van de licenties. De omzet uit verhuur van de software worden verantwoord over de periode van de verhuur.

SERVICES

De omzet uit services worden verantwoord in het jaar dat de diensten aan de klanten verleend zijn.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

De vennootschapsbelasting wordt tegen het nominale tarief berekend over het commerciële resultaat en rekening houdend met fiscale richtlijnen zoals beperkt aftrekbare lasten, etc. De vennootschap, met uitzondering van AFAS B.S.I en AFAS België, maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond hiervan is de vennootschap aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid. Indien er een verlies ontstaat bij AFAS B.S.I. of AFAS België, zal de vennootschapsbelasting hierover niet als vordering opgenomen worden. In toekomstige winstgevende jaren wordt dit verrekend.

WINSTUITKERING

In 2010 is besloten om vanaf dit boekjaar een winstuitkering aan het personeel te doen. Er wordt een bedrag van 10% van de winst beschikbaar gesteld indien het begrote bedrijfsresultaat behaald wordt. Elk procent er onder verlaagt ook het percentage van de winstuitkering met 1%. De hoogte van de uitkering per personeelslid hangt onder meer af van de beoordeling.

Toelichting op de posten van de geconsolideerde balans

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (1)

	Goodwill	Ontwikkelkosten	Totaal
1 Januari			
Aanschafwaarde	1.315.052	23.371	1.338.423
Cumulatieve afschrijving	(904.878)	(4.720)	(909.598)
Boekwaarde	410.174	18.651	428.825
Mutaties			
Investeringen	90.659	0	90.659
Afschrijvingen	(500.833)	(4.662)	(505.495)
Koersverschillen	0	0	0
Saldo mutaties	(410.174)	(4.662)	(414.836)
31 december			
Aanschafwaarde	1.405.711	23.371	1.429.082
Cumulatieve afschrijving	(1.405.711)	(9.382)	(1.415.093)
Boekwaarde	0	13.989	13.989

MATERIËLE VASTE ACTIVA (2)

	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere bedrijfsmiddelen	Totaal
1 Januari				
Boekwaarde	1.582.131	1.820.011	17.772	3.419.914
Mutaties				
Investeringen vooruitbetaling	37.403	29.301	0	66.704
Investeringen	21.325	519.075	32.098	572.498
Desinvesteringen	0	0	(5.546)	(5.546)
Afschrijvingen	(259.534)	(884.554)	(9.412)	(1.153.500)
Koersverschillen	0	(671)	(537)	(1.208)
Saldo mutaties	(200.806)	(336.849)	16.603	(521.052)
31 december				
Boekwaarde	1.381.325	1.483.162	34.375	2.898.862

FINANCIËLE VASTE ACTIVA (3)

Waarborgsommen	
Stand per 31 december 2010	23.302
Koersverschil	800
Mutatie waarborgsommen	9.437
Stand per 31 december 2011	33.539
Leningen u/g	
Personeelsleningen	923.872
Het verloop in 2011 was als volgt:	
Stand leningen 31 december 2010	1.043.859
Verstrekt	30.000
Afgelost	(149.987)
	923.872
Het gehanteerde rentepercentage bedraagt 4%.	
Totaal Financiële vaste activa	957.411

	2011 in €	2010 in €
DEBITEUREN (4)		
Nominale waarde per 31 december	4.176.105	4.407.337
Af: voorziening voor oninbaarheid	(110.000)	(250.000)
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	4.066.105	4.157.337
	<hr/>	<hr/>
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA (5)		
Te factureren termijnen	487.536	1.299.328
Vooruitbetaalde kosten	762.798	650.000
Te ontvangen posten	739.161	37.000
Overige vorderingen	73.614	63.625
	<hr/>	<hr/>
	2.063.109	2.049.953
	<hr/>	<hr/>
	9.847.755	9.587.841
	<hr/>	<hr/>
LIQUIDE MIDDELEN (6)		
De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.		
	<hr/>	<hr/>
GROEPSVERMOGEN (7)		
Gestort en opgevraagd kapitaal		
Maatschappelijk kapitaal, Geplaatst en volgestort	<hr/>	<hr/>
	1.500.000	1.500.000
	<hr/>	<hr/>
15.000.000 aandelen met een waarde van € 0,10 per aandeel		
Overige reserves		
Stand 1 januari	13.049.418	12.787.590
Dividend	(15.000.000)	(11.250.000)
Resultaat	14.471.423	11.511.828
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	12.520.841	13.049.418
	<hr/>	<hr/>
Totaal Eigen Vermogen	14.020.841	14.549.418
	<hr/>	<hr/>
VOORZIENINGEN (8)		
Stand 1 januari	105.000	100.000
Onttrekkingen	(10.500)	0
Dotatie	10.500	5.000
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	105.000	105.000
	<hr/>	<hr/>
Deze voorziening is gevormd voor jubileumuitkeringen bij 25- en 40 jarige dienstverbanden. Er wordt bij deze jubilea een maandsalaris uitbetaald.		
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA (9)		
Winstuitkering, salarissen en reservering vakantiedagen personeel*	2.141.000	1.539.000
	<hr/>	<hr/>
Overige kortlopende schulden	380.061	615.096
	<hr/>	<hr/>
	2.521.061	2.154.096
	<hr/>	<hr/>

*Van dit bedrag heeft € 104.000,- betrekking op een periode langer dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Nominale bedragen in euro.

ULTIMO 2011 WAREN VERPLICHTINGEN AANGEGAAN TERZAKE VAN:

	< 1 jaar	>1 <5 jaar	> 5 jaar
Huur kantoorpand Leusden	1.412.200	5.648.800	5.648.600
Huur kantoorpand Wavre België	46.125	0	0
Huur kantoorpand Mechelen België	23.000	276.700	322.800
Huur kantoorpand Curacao	25.800	0	0
Huur kantoorpand Curacao Handelskade	51.600	206.400	0
Leasing van 165 auto's	1.680.000	2.762.000	0
Hosting van AFAS Online	2.000.000	4.000.000	0
Marketingverplichtingen	2.600.000	2.725.000	0
	7.838.725	15.618.900	5.971.400

YUNOO

Medio 2011 heeft AFAS de meerderheid van de aandelen verworven van Yunoo Holding B.V. Het belang van derden in het aandelenkapitaal bedraagt 42% per 31 december 2011. Met de overige aandeelhouders is een aanbiedingsregeling overeengekomen die er in voorziet dat uiterlijk medio 2014 alle aandelen in bezit zijn van AFAS. De vergoeding is onder meer afhankelijk van het aantal specifieke gebruikers. De rechten en verplichtingen van AFAS uit hoofde van deze afspraak zijn niet in de balans opgenomen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Er is geen sprake van transacties in derivaten. Het beleid is om niet te handelen in financiële instrumenten.

De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van de groep zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico en het prijsrisico bestaande uit het valuta-, rente- en marktrisico.

Het beleid van de groep om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

VALUTARISICO

De administratie van AFAS Business Software International wordt gevoerd in Nederlands Antilliaanse Florijn. Als gevolg hiervan kan de balans van de groep beïnvloed worden door wisselende koersen tussen de euro en de Nederlands Antilliaanse Florijn. De groep heeft het beleid deze verschillen niet af te dekken.

LIQUIDITEITRISICO

Het risico voor de groep dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren in omvang is minimaal, aangezien de omvang van de langlopende vorderingen en schulden beperkt is.

RENTERISICO

De langlopende vorderingen en leningen van de groep hebben een vast rentepercentage waardoor de groep het risico loopt dat de waarde van de vorderingen en leningen zal dalen respectievelijk stijgen als gevolg van veranderingen in de marktrente. Dit risico is minimaal, aangezien de omvang van de langlopende vorderingen en schulden beperkt is.

KREDIETRISICO

De groep heeft richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke partij te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure, alsmede het gebruik van een licentiecode op de software. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep minimaal. Verder zijn er geen belangrijke concentraties van kredietrisico binnen de groep.

MARKTRISICO

Het marktrisico voor de groep is minimaal.

Toelichting op de posten van de geconsolideerde winst- en verliesrekening

	2011 in €	2010 in €
NETTO-OMZET (10)		
Onderhoud	31.685.584	24.764.468
Licentie	8.102.018	9.401.810
Services	16.447.404	16.006.548
Bedrijfsopbrengsten	56.235.006	50.172.826
In 2011 is de netto-omzet 12% gestegen ten opzichte van 2010 (in 2010: 15%).		
AFSCHRIJVINGEN VASTE ACTIVA (11)		
Bedrijfsgebouwen- en terreinen	259.534	254.413
Machines en installaties	877.048	822.863
Andere bedrijfsmiddelen	9.412	12.933
Afschrijving goodwill op acquisitie	90.659	418.024
Ontwikkelingskosten en goodwill	414.836	3.728
	1.651.489	1.511.961
OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN (12)		
Overige personeelskosten	1.441.299	1.429.516
Ingeleend personeel en overige bedrijfskosten	515.634	424.383
Spaarloonregelingen	102.372	107.627
Huisvestingskosten	2.492.715	1.958.341
Kantoorkosten	70.026	65.619
Onderhoud software, hardware	356.031	291.134
Communicatiekosten	347.205	408.466
Marketing	4.872.202	3.904.854
Management fee	1.150.000	1.100.000
Autokosten	1.912.469	1.948.227
Accountants- en advieskosten	271.387	241.674
Reis-, verblijfs- en representatiekosten	48.869	24.887
Voorziening voor dubieuze debiteuren	267.710	267.625
Overige algemene kosten	290.496	104.717
MVO giften	850.000	700.000
	14.988.415	12.977.070
Gemiddeld aantal fte'ers	282,9	280,7
FTE per divisie		
Consultancy & support	139	142
A&I en productontwikkeling	75	70
Marketing en Sales	39	40
Algemeen	30	29

Raad van Bestuur

De beloning voor de statutaire directie bedraagt in totaal € 1.150.000,- en is verantwoord als management fee.

Honorarium Accountant

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt voor de groep:

2011	Ernst & Young Accountants LLP	Overige Ernst & Young
Onderzoek van de jaarrekening	51.900	-
Andere controleopdrachten	5.900	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	<u>57.800</u>	<u>-</u>
2010	Ernst & Young Accountants LLP	Overige Ernst & Young
Onderzoek van de jaarrekening	42.250	-
Andere controleopdrachten	7.020	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	18.402
Andere niet-controlediensten	-	12.480
Totaal	<u>49.270</u>	<u>30.882</u>

VENNOOTSCHAPSBELASTING (13)

De in de winst- en verliesrekening verantwoorde belastinglast kan als volgt worden toegelicht

Geconsolideerd bedrijfsresultaat voor belastingen	18.459.671
Niet aftrekbare kosten en correcties	(250.129)
	<u>18.209.542</u>
Tegen nominale tarieven belast resultaat	18.209.542
Nominale belasting	(4.624.130)
Vrijstellingen en correcties voorgaande jaren	635.881
	<u>(3.988.248)</u>
Belastinglast	21,9%
Het tarief vennootschapsbelasting is 25%	

Vennootschappelijke balans per 31 december 2011 (na voorgestelde winstverdeling)**ACTIVA**

	31-12-2011	31-12-2010
	in €	in €
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>
Financiële vaste activa (1)	<u>14.262.455</u>	<u>11.607.250</u>
Vlottende activa		
Vorraden	0	0
Debiteuren	0	0
Vennootschapsbelasting	25.000	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>0</u>	<u>53.800</u>
	<u>25.000</u>	<u>53.800</u>
Liquide middelen	7.141.469	6.003.804
Totaal Activa	<u>21.428.924</u>	<u>17.664.854</u>

PASSIVA

	31-12-2011	31-12-2010
	in €	in €
Eigen Vermogen (2)		
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.500.000	1.500.000
Overige reserves	12.520.840	13.049.418
	<u>14.020.840</u>	<u>14.549.418</u>
 Kortlopende schulden		
Crediteuren	0	0
Belastingen en sociale premies	0	0
Pensioenen	0	0
Rekening courant deelnemingen (3)	7.408.084	2.094.919
Vennootschapsbelasting	0	1.020.517
Overige schulden en overlopende passiva	0	0
	<u>7.408.084</u>	<u>3.115.436</u>
 Totaal Passiva	 <u>21.428.924</u>	 <u>17.664.854</u>

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2011

	2011	2010
	in €	in €
Resultaat deelneming	14.226.305	11.306.515
Algemene kosten	(71.612)	0
Rentebaten	327.381	275.588
	<u>14.482.073</u>	<u>11.582.103</u>
Vennootschapsbelasting	(10.651)	(70.275)
Resultaat na belastingen	<u>14.471.422</u>	<u>11.511.828</u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

TOELICHTING OP DE POSTEN VAN DE VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, alsmede voor de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling en voor de toelichting op de onderscheiden activa, passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening voor zover hieronder niet anders vermeld.

VERKLARING AANSPRAKELIJKHEID

Op grond van artikel 408 Titel 9 Boek 2 BW heeft AFAS Holding B.V. in de enkelvoudige jaarrekening een verkorte winst- en verliesrekening opgenomen.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA (1)

Deelnemingen

Stand 1 januari 2011		10.894.505
Mutaties		
Overige reserves deelnemingen ultimo 2010 naar AFAS Holding BV	(10.858.355)	
Resultaat deelnemingen 2011	<u>14.226.305</u>	
		<u>3.367.950</u>
Stand per 31 december 2011		<u>14.262.455</u>

EIGEN VERMOGEN (2)

Gestort en opgevraagd kapitaal

Maatschappelijk kapitaal, geplaatst en volgestort	<u>1.500.000</u>	
Geplaatst en volgestort		<u>1.500.000</u>
15.000.000 aandelen met een waarde van 0,10 per aandeel		

Overige reserves

Stand 1 januari 2011		13.049.418
Slotdividend 2010		(3.750.000)
Interim dividend 2011		(11.250.000)
Resultaat 2011		<u>14.471.422</u>
Stand per 31 december 2011		<u>12.520.840</u>
		<u>14.020.840</u>
Totaal Eigen Vermogen		<u>14.020.840</u>

REKENINGEN COURANT DEELNEMINGEN (3)

AFAS Holding B.V. - AFAS Benelux BV	(8.478.586)	
AFAS Holding B.V. - AFAS International BV	1.170.502	
AFAS Holding B.V. - MARVEL B.V.	<u>(100.000)</u>	
		<u>(7.408.084)</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

De vennootschap is hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid welke wordt gevoerd door AFAS Holding B.V., AFAS Benelux B.V. en AFAS ERP Software B.V.

Overige gegevens

STATUTAIRE WINSTBESTEMMINGSREGELING

In artikel 18 van de statuten van de onderneming is bepaald:

1. De winst, zoals die blijkt uit de vastgestelde winst- en verliesrekening, staat geheel ter beschikking van de algemene vergadering, met dien verstande dat de directie van die winstreserveringen kan vaststellen.
- 2a. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
- 2b. Uitkering van de winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 2c. Op aandelen wordt geen winst ten behoeve van de vennootschap uitgekeerd.
3. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mede, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik of daarvan met medewerking van de Vennootschap certificaten zijn uitgegeven.
4. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 2 sub a is voldaan.
5. Het dividend staat vanaf een maand na de vaststelling ter beschikking van de aandeelhouders, tenzij de de algemene vergadering een andere termijn vaststelt. De vorderingen verjaren door verloop van vijf jaar. Dividenden, waarover binnen vijf jaar na de betaalbaarstelling niet is beschikt, vervallen aan de vennootschap.

VOORGESTELDE WINSTBESTEMMING

- Op 9 februari 2011 is in de algemene vergadering van aandeelhouders besloten een slotdividend van € 3.750.000 uit te keren over het boekjaar 2010;
- Op 9 december 2011 is in de algemene vergadering van aandeelhouders besloten een interim-dividend van € 11.250.000 bedrag uit te keren over het boekjaar 2011.

Voorgesteld wordt om de nettowinst verminderd met het dividend aan de overige reserves toe te voegen.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

CONTROLEVERSLAG

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en Raad van Bestuur van AFAS Holding B.V.

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit rapport van pagina 9 tot en met 24 opgenomen jaarrekening 2011 van AFAS Holding B.V. te Leusden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE DIRECTIE

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

ORDEEL

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van AFAS Holding B.V. per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 30 januari 2012

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. J-L. Geutjes RA
Partner